

Методичні рекомендації з питань організації переддипломної практики

Переддипломна практика студентів IV курсів має на меті поглиблене вивчення професійної діяльності вчителя з фаху та класного керівника на основі засвоєної фахової методики, психолого-педагогічних дисциплін, вироблення вмінь і навичок з навчально-виховної роботи.

Організація практики

(витяг з програми переддипломної практики)

1. Перший тиждень педагогічної практики відводиться на загальне ознайомлення студентів зі школою, класом й організацією навчально-виховної роботи з учнями.

Протягом цього тижня практикант відвідує уроки всіх учителів у прикріпленому класі, ознайомлюється з різними видами позакласної роботи і до кінця першого тижня складає індивідуальний план на період педпрактики.

2. У наступні тижні практики студенти працюють згідно з загальним планом педагогічної практики в школі та індивідуальним планом, затвердженим директором школи.

3. За період педпрактики студенти IV курсу проводять не менше 8 уроків, а на факультетах з додатковою спеціальністю – не менше 10 уроків.

4. Для проведення виховної роботи студенти прикріплюються, як правило, по одному до класу. На IV курсі вони виконують функції помічника вчителя з предмета і помічника класного керівника. Крім того, практиканти проводять позаурочну роботу з предметів своєї спеціальності.

13. Під час педагогічної практики студенти-практиканти під керівництвом методистів включаються в науково-методичну роботу, зокрема, вони вивчають кращий досвід роботи вчителів-предметників чи класних керівників, узагальнюють і описують його у вигляді **реферату**, з яким виступає представник групи на підсумковій науково-практичній конференції.

14. Після закінчення педагогічної практики студент зобов'язаний здати на перевірку методисту документацію в 3-денний термін, а у 10-денний термін – на факультетах проводяться підсумкові конференції та захист студентами результатів проходження ними педпрактики.

Зміст переддипломної практики

– **підготовка до проходження практики:** вивчення шкільних підручників з фаху; ознайомлення з методичними посібниками і матеріалами передового досвіду роботи школи з фаху; ознайомлення з методичними матеріалами з питань проведення виховної роботи в V-IX класах; участь у настановчій конференції з педпрактики; ознайомлення з організацією навчально-виховної роботи в тому класі, де буде проходити практика; ознайомлення з характеристикою класу, до якого прикріплений студент для проведення фахової практики і виховної роботи; знайомство з адміністрацією, учителями, класним керівником, вихователями;

ознайомлення з кабінетами, їх обладнанням і оформленням; аналіз планів роботи класних керівників, тематичних і поурочних планів учителів-предметників, планів гуртків та факультативів, методичних об'єднань тощо;

– планування у своїх індивідуальних планах навчальної, методичної, виховної та дослідницької роботи на час проходження педагогічної практики;

– психолого-педагогічне вивчення учнів і колективу класу шляхом використання різних методів: ознайомлення з особовими справами учнів, щоденниками, класними журналами, їх творчими роботами, спостереження за школярами, бесіди з ними, педагогами і батьками, анкетування, узагальнення незалежних характеристик, соціологічне вивчення та ін.; складання психолого-педагогічної характеристики на окремих учнів;

– навчальна і позакласна робота з предмета: відвідування й аналіз уроків і позаурочних занять учителя з фаху; аналіз тем і розділів навчальної програми на період практики; вивчення необхідної наукової і методичної літератури; підбір і виготовлення дидактичних матеріалів; розробка конспектів уроків і позаурочних занять учителя з фаху; проведення уроків; проведення одного з видів позаурочної роботи з фаху — екскурсії, факультативу, тематичних вечорів та ін., відвідування й аналіз уроків інших практикантів;

– виконання обов'язків помічника класного керівника або вихователя: робота з поліпшення успішності й дисципліни; робота з активом класу; робота з батьками і громадськістю; проведення різноманітних форм виховної роботи (бесіди, диспути, конференції, обговорення кінофільмів, спектаклів, зустрічі з відомими людьми краю, вивчення історії рідного краю); спонукання учнів до самоосвіти і самовиховання; проведення профорієнтаційної роботи.

– робота з батьками учнів: відвідування школярів вдома; індивідуальні бесіди із запрошеними до школи батьками; присутність і посильна участь у підготовці і проведенні батьківських зборів, конференцій, лекторіїв та ін.;

– участь у методичній роботі: аналіз своєї педагогічної діяльності і запис його в педагогічному щоденнику; участь у роботі семінарів, які проводяться керівниками педагогічної практики; присутність на засіданнях предметних комісій з фаху і об'єднаннях класних керівників; присутність на засіданнях ради школи; збір матеріалу з теми курсової і дипломної робіт; проведення відповідної експериментальної роботи; збір матеріалу для звіту з педагогічної практики, підбір фотоматеріалів, відеофрагментів; участь у настановчій та підсумковій конференціях з практики ; підготовка матеріалів для виставки за результатами педагогічної практики; підготовка методичних матеріалів для школи та методичного кабінету педагогічної практики факультету (інституту).

За час проходження практики студент IV курсу має набути таких **умінь і навичок з навчальної роботи:**

- користуватися навчальною програмою і складати календарно-тематичний план з предмета;
- визначати тип уроку залежно від дидактичної мети і змісту теми, будувати його макро- та мікроструктуру відповідно до сучасних педагогічних технологій;
- формулювати поширену триєдину (освітню, розвиваючу і виховну) мету уроку та позаурочних форм навчання, реалізовувати її через зміст навчального матеріалу;
- підбирати методи навчання, які активізують пізнавальну діяльність учнів, спонукають їх до творчості й самостійності, розвивають рефлексію, критичне та креативне мислення;
- організовувати дисципліну і порядок на уроці, свою власну поведінку;
- дотримуватись на уроках і в позаурочних формах роботи основних принципів навчання;
- педагогічно правильно поєднувати у процесі навчання індивідуальну, групову і фронтальну роботу з учнями;
- добирати, а за потреби, і виготовляти роздаткові матеріали до навчальних занять відповідно до їх змісту;
- використовувати сучасні інформаційні засоби навчання, комп'ютерні технології;
- вчити учнів самостійно працювати, мислити, стимулювати їх інтерес і активність до засвоєння знань, учити бути уважними;
- здійснювати психолого-педагогічний аналіз уроку і позаурочного виховного заходу з фаху;
- планувати експериментальне дослідження з метою вдосконалення навчальної роботи в школі;
- узагальнювати передовий педагогічний досвід і використовувати його у своїй діяльності, аналізувати власні досягнення.

Педагогічна практика студентів IV курсів з **виховної роботи** має сприяти набуттю ними таких **умінь і навичок:**

- вивчати вікові та індивідуальні особливості учнів класу;
- здійснювати індивідуальний підхід до окремих учнів у навчально-виховному процесі;
- аналізувати плани виховної роботи класних керівників, вносити до них корективи залежно від особливостей класу, планувати виховну роботу в школі;
- визначати рівень вихованості окремих школярів, відхилення у їх поведінці, вносити корективи до змісту виховної роботи з ними;
- визначати зміст виховної роботи з урахуванням національних особливостей школи, традицій, звичаїв, обрядів українського народу;
- визначити зміст виховної роботи з колективом класу залежно від віку і рівня його розвитку;

- визначати ступінь виховної ефективності уроку та виховного заходу;
- користуватися загальнопедагогічними методами виховання;
- добирати форми виховної роботи, які імпонують дітям, залучати учнів до підготовки і проведення виховних заходів; використовувати у виховній роботі нові технології виховання, найрізноманітніші інформаційні засоби, комп'ютерні програми;
- визначати зміст виховної роботи з урахуванням національних особливостей школи, традицій, звичаїв, обрядів українського народу;
- продумувати свою поведінку в стосунках з учителями, учнями і батьками, проявляти педагогічний такт;
- пропагувати психолого-педагогічні знання серед батьків і громадськості.

ПРАВА Й ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТІВ-ПРАКТИКАНТІВ

Студент-практикант має право:

- з усіх питань, які виникають під час практики, звертатись до керівників практики інституту, адміністрації, учителів /викладачів/ закладу освіти;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення підготовки студентів до педагогічної практики, її організації та проведення;
- брати участь у зборах, нарадах, конференціях та інших заходах закладу освіти, де він проходить практику;
- користуватись бібліотекою, кабінетами і навчально-методичними посібниками.

Студент-практикант повинен:

- своєчасно виконувати всі види робіт, передбачених програмою педагогічної практики і відповідними інструкціями, старанно готуватись до кожного уроку і проведення різноманітних позакласних виховних занять;
- бути для учнів зразком організованості, дисциплінованості, ввічливості, працьовитості;
- проявляти свою професійну компетентність;
- організовувати свою роботу відповідно до вимог Статуту середньої загальноосвітньої школи, Правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, в якому він проходить практику, розпоряджень адміністрації і керівників практики.

Вважається, що студент, який не проходив практику, або робота якого під час педагогічної практики визнана незадовільною, не виконав навчального плану даного семестру. Йому за рішенням деканату призначається повторне проходження практики без відриву від навчальних занять.